

УДК 330.837:338

Загурський О. М.

*д.е.н., доцент, заступник директора**Білоцерківський інститут економіки та управління**ВНЗ Університет «Україна»*E-mail: zagurskiy_oleg@ukr.net

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ

В статті проведено теоретичне дослідження інститутів та інституціональних змін економічного порядку. Проаналізовано типи інституціональних змін, їх основні характеристики та механізми формування інститутів. Визначено, що в процесі безперервної взаємодії внутрішні й зовнішні інституції закріплюються в рамках суспільства у формальні та неформальні інститути, за допомогою яких вони реалізуються. Останні значною мірою зумовлені минулими інституціональними змінами та траєкторією розвитку суспільства.

Обґрунтовано необхідність інституціональної трансформації економіки спрямованої на створення базових інституціональних умов інноваційного розвитку вітчизняної економіки та подальшу інституціональну модернізацію.

В якості основного інструменту інституціональної модернізації інноваційної системи пропонується застосування інституціонального проектування, що спрямоване на усунення інституціональних бар'єрів з одночасною підтримкою мотиваційної складової економічних агентів до інноваційного розвитку економіки та подолання бар'єрів у вигляді корупції й тіньової економіки.

Ключові слова: інновація, інститут, інституціональні бар'єри, економічні агенти, модернізація

Постановка проблеми в загальному вигляді. Основні положення еволюційно-інституціональної економічної теорії стверджують, що інноваційний розвиток суб'єктів економічної діяльності та їх здатність до розширеного відтворення суттєво залежать від відповідності їх внутрішнього інституціонального устрою нормам і регламентам, закладеним у макроекономічних інститутах. За такого підходу підвищеної уваги потребують як самі процеси формування інститутів, так і принципи удосконалення механізмів їх впливу на стимулювання інноваційного розвитку суб'єктів господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Процеси інституціоналізації суспільства в цілому і економіки зокрема, вплив інститутів на взаємовідносини між економічними агентами є актуальною темою сучасних наукових досліджень зарубіжних і вітчизняних вчених. Особливої уваги серед них заслуговують праці С. Архієреєва, Д. Асемоглу, П. Бергера, Р. Буайе, В. Вольчика, А. Гриценка, Г. Демсеца, Т. Єфименко, О. Іншакова, А. Капелюшнікова, С. Кірдіної, П. Леоненка, Д. Норта, О. Уільямсона, Д. Стигліца, О. Сухарева, В. Тарасевича, Д. Фролова, А. Чухна, П. Юхименка та ряду інших науковців.

Формування цілей статті. Метою статті є теоретичне дослідження формування інститутів та інституціональних змін економічного порядку. Обґрунтування необхідності інституціональної трансформації економіки спрямованої на створення базових інституціональних умов інноваційного розвитку вітчизняної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розуміння сутності та особливостей інститутів надзвичайно актуальне в силу їх безпосереднього впливу на функціонування економіки та прийняття рішень економічними агентами. Інститути формують особистісні зв'язки, стирають відмінності в індивідуальній поведінці і, що найголовніше, роблять поведінку індивіда зрозумілою і передбачуваною для інших. Проте усі гуманітарні науки

проводять дослідження інституційних утворень у різних площинах. Правознавці розглядають інститути як стійкі комплекси юридичних правил, історики зосереджують увагу на еволюційних механізмах розвитку інституцій та інститутів, соціологи вивчають інститути, виходячи з практики та «повсякденного знання», а політологи та філософи в контексті інституційних утворень опікуються проблемами «правильного» та «справедливого» облаштування суспільного життя. [2].

В економічній літературі відношення до поняття «інститут» теж неоднозначне. У його визначенні простежуються елементи поняттєвого дуалізму: під інститутами розуміються і звичай (заведений порядок), і порядок (закріплений у формі закону) або установи. До інститутів відносять: норми і правила, організації та установи, органи і відносини, спільноти і статуси, рутини і ритуали, звичаї і традиції, спосіб мислення і поведінки, що певним чином ускладнює розуміння сутності інститутів і механізмів їх впливу на економічних агентів та потребує уточнень і узагальнень.

Разом з тим, розуміючи, що будь-які інституціональні зміни є продуктом людських взаємодій, на наш погляд, важливішим є те, яким чином економічні агенти створюють або адаптують інститути, а не просто реагують на їх існування. Адже, неможливо зрозуміти дію інституту, не розуміючи історичного процесу, в ході якого він був утворений. Так О.С. Сухарев зазначає, що дії людини щодо зміни правил і норм значною мірою зумовлені минулими інституціональними змінами. «По-перше, інститути створюються минулими інститутами. По-друге, покоління людей змінюють одне одного в результаті старіння і смерті, а інститути не вмирають. Вони стають неефективними і вибувають у результаті конкурентного тиску, являючи собою обсяг інформації в чарунках соціально-історичної пам'яті, відіграючи важливе значення в навчанні майбутніх поколінь» [5, с. 9]. Звідси виникає проблема суб'єктивної

інтроспекції інституціональної безперервності, яка вимагає вивчення закономірностей функціонування хоча б попередніх базових інститутів.

Розглядаючи генезис інститутів, відображений в інституціональній матриці В. Каспера (рис. 1), зазначимо, що в процесі безперервної взаємодії внутрішні й зовнішні інституції закріплюються в рамках суспільства у формальні та неформальні інститути, за допомогою яких вони реалізуються.

		ГЕНЕЗИС ІНСТИТУТІВ	
		Спонтанна децентралізована еволюція в межах суспільства	Проектування та створення з боку зовнішньої (політичної) влади
		Внутрішні інституції	Зовнішні інституції
ПРИМУС	Неформальні інститути	Традиції та хороші манери, соціально схвалені „око за око”, „зуб за зуб”, або шляхом вигнання із суспільства	Виникають випадково: руйнування ієрархії найголовніших правил через моральну догану або суспільну критику.
	Формальні інститути	Професійний кодекс поведінки або система правил, який контролюється спеціальними органами	Юридична система правил, яка здійснюється через судові та поліцейські процедури

Рис.1 Інституціональна матриця

Джерело: Kasper W. Economic Freedom & Development. An Essay about Property Rights, Competition, and Prosperity [Electronic resource] / W. Kasper. – New Delhi : Centre for Civil Society, 2002. – С. 37. – Access mode :

http://www.ccsindia.org/sites/all/books/com_books/book_economic-freedom-development.pdf.

У результаті такої еволюції мають місце такі типи інституціональних змін:

1. Інкрементні зміни – закріплення неформальних правил, норм і звичок у неформальних інститутах відносно малих груп із сімейно-родинними зв'язками. Характеризуються відсутністю конфлікту між учасниками, ефективно знижують трансакційні витрати для членів групи.

2. Еволюційні зміни – утворення формальних інститутів суспільства на основі вже сформованих на практиці правил поведінки. Конфлікту між

формальними і неформальними інститутами немає, трансакційні витрати зменшуються.

3. Революційні зміни – запровадження формальних інститутів з метою усунення або реформування неформальних правил. Характеризуються конфліктом між формальними та неформальними інститутами, зменшенням трансакційних витрат і збільшенням трансформаційних. У результаті чого:

а) формальні інститути за допомогою жорстких санкцій примусу встановлюють свою норму дії і повністю витісняють неформальні;

б) неформальні інститути поступово витісняють з практики життєдіяльності формальні інститути в разі недосконалості й відірваності від реалій дійсності останніх;

в) формальні та неформальні інститути функціонують одночасно, причому неформальні доповнюють нечітко сформульовані або неефективно функціонуючі формальні.

В останньому випадку відправною точкою інституціональної реформи є зміни в політичній сфері, які потребують негайного формування нових принципів взаємодії, що відповідають логіці тих, хто перебуває при владі. Оскільки ж досвіду формування нового економічного порядку бракує, то відбувається головним чином «запозичення формальних інститутів у країн зі схожим політичним режимом з їх подальшою імплантацією в національне середовище» [6, с. 79]. У процесі реформування запозичені інститути частково відбраковуються як неадекватні і соціально неприйнятні, а частково модифікуються і набирають форми, відповідної інституціональному середовищу, в яке вони були імплантовані. Проте часто спроби механічної пересадки успішних інститутів у менш розвинуті суспільства або призводить до того, що «інститути починають працювати зовсім не так, як у розвинених суспільствах, або суспільство занурюється в хвилю безладу та насильства» [3, с. 245-249], що суттєво знижує довіру економічних

агентів не тільки до новостворених інститутів, а і до економічних реформ взагалі.

Однак, на наш погляд, наявність «інституціональних пасток» аж ніяк не має бути причиною згорання або уповільнення інституціональних трансформацій. Еволюція цивілізаційної системи та реформування на її основі нового економічного порядку відображаються в структуризації суспільства, становленні та розвитку нових інститутів, які й «уособлюють органічну єдність економічної, політичної, правової, соціальної та культурної складових» [8, с. 29]. Зміна або якісна заміна існуючих інститутів, формування нових відносин, що визначається поведінкою економічних агентів у процесі інституціональних перетворень складає сутність інституціональної трансформації економіки. Разом з тим останнім часом все більше вчених підіймають проблему трансформаційних витрат пов'язаних із запуском нових інститутів, і дискутують про порівняння трансакційних витрат, що зменшують впровадженні інститути з витратами на їх створення (корекцію) і підтримку [4, с. 100-101; 9, с. 494]. Тим самим розглядаючи питання про необхідність (доречність) впровадження нових інститутів з точки зору економічної ефективності, що аналогічним чином відобразилося і в концептуальній структурі дискусії про функціональну ефективність економічної політики урядів країн.

З цього приводу, на наш погляд, слушною є інтегральна теорема Д. П. Фролова, в якій зазначається, що «системна ефективність інститутів тим вище, чим більшою мірою вони максимізують загальні і мінімізують питомі трансакційні витрати в економіці» [7, с. 17]. Тому, коли ми обґрунтовуємо необхідність інституціональної трансформації економіки, ми в першу чергу відмічаємо її орієнтацію на забезпечення колективних благ, що розширюють і покращають індивідуальні блага. Головною її особливістю є той факт, що за послугу платять одні (наприклад держава), а вигоду отримують інші (наприклад суб'єкти господарської діяльності), для

вітчизняної економіки це особливо актуально у розрізі розвитку ринкової інфраструктури та широкого впровадження економічних інновацій.

Зважаючи на те, що для методології інституціоналізму характерна так звана дихотомізація, тобто виділення із системи суспільного виробництва двох більш-менш самостійних суб'єктів дослідження, що тісно взаємодіють один з одним. Один із суб'єктів – «технологія» – досягнутий рівень науково-технічного знання й інтелектуального досвіду, що втілені у виробництві знаряддя й машин, кваліфікації виробників та управлінні виробництвом. Другий «інститут» – реальна форма організації поведінки і мотивації економічних агентів, що склалися в конкретному суспільстві. Інституціоналісти причину всіх суперечностей капіталізму вбачають у невідповідності інституціонального середовища рівню й потребам розвитку «технологій». За оцінками експертів Всесвітнього економічного форуму економічне зростання в інноваційно-активних країнах на 50% залежить від розвитку технологій, на 25% – від ефективності функціонування суспільних інститутів і на 25% – від якості мікроекономічного середовища, яке теж можна вважати елементом інституціональної структури суспільства. Відповідно першочерговим завданням інституціональної трансформації вітчизняної економіки є створення базових інституціональних умов розвитку інновацій або інституціональна модернізація інноваційної системи.

В економічній теорії розглядаються дві основні стратегії формування інституціональної основи модернізації інноваційної системи – трансплантація і проектування (конструювання) інститутів. Перша має на увазі запозичення (імпорт) інститутів, а друга – створення та підтримку їх природної еволюції через вирощування нових інститутів на власній інституціональній основі. Зважаючи на попередній досвід реформ в Україні, коли механічне відтворення основних характеристик інституціональних систем розвинених країн призводило до небажаних

результатів, та враховуючи наукові думки стосовно формування консенсусу, за якого країни, що розвиваються, повинні намагатися будувати свою «власну систему відносно ефективного державного управління (good enough governance), а не намагатися скопіювати інститути, характерні для порядку відкритого доступу» [11, с. 241-242]. У ролі основного інструменту інституціональної модернізації економіки (не виключаючи й альтернативних) має застосовуватися інституціональне проектування, що спрямоване на усунення інституціональних бар'єрів та формування умов для довгострокового інноваційного розвитку.

Для визначення інституціональних бар'єрів, що блокують досяжність цілей інноваційної діяльності і, які в ході інституціональної модернізації необхідно подолати, І. Ю. Гришова і В. О. Непочатенко із повної сукупності інститутів виділяють укрупнені групи інституціональних дефектів. Тобто інститути, функціонування яких багато в чому формувало виявлені перешкоди. До таких вони відносять: рамкові інститути інноваційної діяльності; інститут ризикових інвестицій; інститут створення і застосування технологій; інститут розвитку технологічної бази підприємств; інститут ринку праці; інститут розподілу доходу; інститут технологічного трансферу; інститут базових знань; інститут партнерства і кооперації [1, с. 49].

Проте до визначених формальних інститутів, на нашу думку, слід додати й неформальні, пов'язані з підтримкою мотиваційної складової економічних агентів до інноваційного розвитку економіки та подолання бар'єрів у вигляді корупції й тіньової економіки. Ефективним механізмом подолання неформальних інституціональних бар'єрів може стати всебічне висвітлення та обговорення в суспільстві, через засоби масової інформації, конференції, круглі столи тощо тих чи інших інституціональних ініціатив із залученням представників суб'єктів регулювання, які є непрямими набувачами побічних вигід чи несуть непрямі витрати у зв'язку з

упровадженням даних ініціатив. Громадське обговорення суттєво знизить імовірність замовчування про ефективність інституціональних змін для окремих груп інтересів, що ініціюють їх. Натомість у процесі діалогу можуть знайтися рішення, які сформулюють консенсусні неантагоністичні відносини усіх учасників взаємодій та забезпечать можливості їх взаємовигідного співробітництва.

Висновки. Інституціональна трансформація економічного устрою насамперед має бути спрямована на створення базових інституціональних умов інноваційного розвитку вітчизняної економіки. Їх утворення потребує зміни підходів до інституціональної модернізації економіки від «запозичень» і «імплантацій» інститутів до створення та підтримки їх природної еволюції через вирощування нових інститутів на власній інституціональній основі. За таких принципів модернізаційна модель розвитку економіки спрямована на підвищення її конкурентоспроможності буде сприйнята кожним окремим учасником інституціональних змін як загальна ідея, яка відповідає його власним уподобанням, що в свою чергу підвищить якість інституціональних процесів.

Список використаних джерел:

1. Гришова І. Ю. Вплив інституціональної структури на розвиток інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств [Електронний ресурс] / І. Ю. Гришова, В. О. Непочатенко // Економіка: реалії часу. – 2013. – № 2 (7). – С. 47-51.– Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n2.html>

2. Кармазіна М. «Інститут» та «інституція»: проблеми розрізнення понять / [Електронний ресурс] / М. Кармазіна. // Політичний менеджмент – 2006 – № 4 – С. 10-19. – Режим доступу: <http://dspace.nbuu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/9611/02-Karmazina.pdf?sequence=1>

3. Норт Д. Насилие и социальные порядки. Концептуальные рамки для интерпретации письменной истории человечества [Электронный ресурс] / Д. Норт, Дж. Уоллис, Б. Вайнгаст; пер. с англ. Д. Узланера, М. Маркова, Д. Раскова, А. Расковой. – Москва : Изд. Института Гайдара, 2011. – 480 с. – Режим доступа: <http://www.socd.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elopen/ile1.pdf>

4. Сухарев О. С. Институциональное планирование, траектории институционального развития и трансакционные издержки [Электронный ресурс] / О. С. Сухарев // Журнал институциональных исследований. – 2012. – Т. 4. – № 3. – С. 95-111. – Режим доступа: http://hjournal.ru/pdf/JIS_4.3_2012/JIS_4.3-12.pdf

5. Сухарев О. С. Методологические основы институционального анализа: старая, новая школы и мейнстрим [Электронный ресурс] / О. С. Сухарев // Финансовая аналитика: проблемы и решения. – 2013. – № 41. – С. 7-24. – Режим доступа: <http://inecon.org/docs/fa4113-07.pdf>.

6. Тамилина Л. Деформация институтов транзитивной экономики: причины и последствия / Л. Тамилина, Е. Бакланова // Экономист. – 2012. – № 5. – С. 77-90.

7. Фролов Д. П. Институты и трансакционные издержки: преодоление квазигоузианской традиции [Электронный ресурс] / Д. П. Фролов // Вопросы регулирования экономики. – 2011. – Т. 2. – № 4. – С. 5-23. – Режим доступа: http://humper.ru/pdf/JER_2_4_2011/JER-2-4-2.pdf

8. Чухно А. А. Сучасна інституціональна теорія та фінансова наука / А. А. Чухно, П. М. Леоненко, П. І. Юхименко // Фінанси України. – 2012. – № 8. – С. 23-43.

9. Chang Ha-Joon. Institutions and economic development: theory, policy and history [Electronic resource] / Ha-Joon Chang // Journal of Institutional Economics. – 2011. – 7:4. – P. 473-498. – Access mode: <http://hajoonchang.net/wp-content/uploads/2011/01/JOIE-institutions-and-development-published.pdf>

10. Kasper W. Economic Freedom & Development. An Essay about Property Rights, Competition, and Prosperity [Electronic resource] / W. Kasper. – New Delhi : Centre for Civil Society, 2002. – С. 37. – Access mode: http://www.ccsindia.org/sites/all/books/com_books/book_economic-freedom-development.pdf.

11. Rodrik, D. One Economics, Many Recipes: Globalization, Institutions, and Economic Growth [Electronic resource] / D. Rodrik. – Princeton : Princeton Univ. Press, 2007. – Access mode : <http://digamo.free.fr/rodrik2007.pdf>.

REFERENCES

1. *Hryshova, I. Yu. and Nepochatenko V. O.* (2013) Vplyv instytsional'noi struktury na rozvytok innovatsijno-investytsijnoi diial'nosti pidpriemstv, *Ekonomika: realii chasu*. [Economy: Realities time], vol. 2 (7), Retrieved from: [// economics.opu.ua/files/archive/2013/n2.html](http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n2.html) [in Ukrainian].

2. *Karmazina M.* (2006) «Instytut» ta «instytutsiia»: problemy rozrznennia poniat' Politychnyj menedzhment [Political management], vol. 4, Retrieved from: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/9611/02-Karmazina.pdf?sequence=1> [in Ukrainian].

3. *Nort D., Uollis Dzh., Vajngast B.* (2011) Nasilie i social'nye porjadki. Konceptual'nye ramki dlja interpretacii pis'mennoj istorii chelovechestva [Violence and social orders. The conceptual framework for the interpretation of the written history of mankind] Moskva : Izd. Instituta Gajdara, Retrieved from: www.socd.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elopen/ile1.pdf [in Russian].

4. *Suharev, O. S.* (2012) Institucional'noe planirovanie, traektorii institucional'nogo razvitija i transakcionnye izderzhki *Zhurnal institucional'nyh issledovanij* [Institutional Research Journal], vol. 3. Retrieved from: http://hjournal.ru/pdf/JIS_4.3_2012/JIS_4.3-12.pdf [in Russian].

5. *Suharev, O. S.* (2013) Metodologicheskie osnovy institucional'nogo analiza: staraja, novaja shkoly i mejnstrim, Finansovaja analitika: problemy i reshenija. [Financial analytics: problems and solutions], vol. 41, Retrieved from : <http://inecon.org/docs/fa4113-07.pdf> [in Russian].

6. *Tamilina, L. and Baklanova E.* (2012) Deformacija institutov tranzitivnoj ekonomiki: prichiny i posledstvija, Ekonomist [Economist], vol. 5. [in Russian].

7. *Frolov, D. P.* (2011) Instituty i transakcionnye izderzhki: preodolenie kvazikouzijskoj tradicii, Voprosy regulirovanija jekonomiki. [Questions of economic regulation], vol. 4. Retrieved from: http://humper.ru/pdf/JER_2_4_2011/JER-2-4-2.pdf [in Russian].

8. *Chukhno, A. A., Leonenko P. M., Yukhymenko P. I.* (2012) Suchasna instytutsional'na teoriia ta finansova nauka, Finansy Ukrainy. [Finance Ukraine], vol. 8. [in Ukrainian].

9. *Chang, Ha-Joon.* (2011) Institutions and economic development: theory, policy and history, Journal of Institutional Economics. vol. 7:4. – P. 473-498. Retrieved from: <http://hajoonchang.net/wp-content/uploads/2011/01/JOIE-institutions-and-development-published.pdf> [in English].

10. *Kasper W.* (2002) Economic Freedom & Development. An Essay about Property Rights, Competition, and Prosperity New Delhi : Centre for Civil Society, Retrieved from: http://www.ccsindia.org/sites/all/books/com_books/book_economic-freedom-development.pdf. [in English].

11. *Rodrik, D.* (2007) One Economics, Many Recipes: Globalization, Institutions, and Economic Growth Princeton : Princeton Univ. Press, Retrieved from: <http://digamo.free.fr/rodrik2007.pdf>. [in English].

ЗАГУРСКИЙ О. Н. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ЭКОНОМИКИ

В статье проведено теоретическое исследование институтов и институциональных изменений экономического порядка. Проанализированы типы институциональных изменений, их основные характеристики и механизмы формирования институтов. Определено, что в процессе непрерывного взаимодействия внутренние и внешние институты закрепляются в рамках общества в формальные и неформальные институты, с помощью которых они реализуются. Последние в значительной степени обусловлены прошлыми институциональными изменениями и траекторией развития общества.

Обоснована необходимость институциональной трансформации экономики направленной на создание базовых институциональных условий инновационного развития отечественной экономики и дальнейшую институциональную модернизацию.

В качестве основного инструмента институциональной модернизации инновационной системы предлагается применение институционального проектирования, направленного на устранение институциональных барьеров с одновременной поддержкой мотивационной составляющей экономических агентов к инновационному развитию экономики и преодоления барьеров в виде коррупции и теневой экономики.

Ключевые слова: инновация, институт, институциональные барьеры, экономические агенты, модернизация

ZAGURSKIY O. THEORETICAL ASPECTS OF INSTITUTIONAL MODERNIZATION OF DOMESTIC ECONOMY

A theoretical research of institutes and institutional changes of economic order is undertaken in the article. Analyzed the types of institutional changes, their main characteristics and mechanisms of institutions. Determined that the process of continuous interaction between internal and external institutions is fixed within the community in formal and informal institutions in which they are implemented. Latest largely caused by institutional changes and the past trajectory of society.

Grounded the necessity of institutional transformation of the economy in order to create basic institutional conditions of innovation development of the national economy and further institutional modernization.

As the main instrument of institutional modernization applying innovative system proposed institutional design, aimed at removing institutional barriers with simultaneous support of motivational component of economic agents to innovation development of economy and overcoming barriers in the form of corruption and the shadow economy.

Keywords: innovation, institute, institutional barriers, economic agents, modernization

Стаття надійшла до редакції 27.09.2016 р.

Авторська довідка

	Українською мовою	Англійською мовою
ПІБ/ Last name, first name	Загурський Олег Миколайович	Zagurskiy Oleg
Науковий ступінь/ Scientific degree	Доктор економічних наук	Doctor of Economic Sciences
Вчене звання/ Scientific rank	Доцент	Associate Professor
Посада/ Position	Заступник директора	Head's assistant
Установа/ Establishment	Білоцерківський інститут економіки та управління	Bila Tserkva Institute of Economics and Management